

MALVIK KOMMUNE

Areal og samfunnsplanlegging

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Deres ref:
«REF»

Vår ref:
2021/3369-1

Saksbehandler:
Lars Slettom

Dato:
20.05.2021

Høring - kommunale mål og lokal forskrift om jakt på bever i Malvik kommune

Norsk institutt for naturforskning (NINA) [kartla beverbestanden](#) i nedbørsfeltet til Homlavassdraget i 2019. Med bakgrunn i faglige anbefalinger sendes forslag til kommunale mål for beverforvaltning og lokal forskrift om jakt på bever i Malvik kommune ut på høring.

Det er et krav i [forskrift om forvaltning av bever § 2](#) at kommunen vedtar forvaltningsmål i tråd med formålet i forskriften. Kommunen kan ved lokal forskrift åpne for jakt på bever i kommunen. Forskriften må være i tråd med kommunale forvaltningsmål for bever, [§ 3](#). Målperioden for bever samkjøres med målperioden for vedtatte forvaltningsmål for hjortevilt.

Forslag til kommunale mål for forvaltning av bever i Malvik kommune 2021-2024

Overordnede mål for beverbestanden

I Malvik kommune skal beverbestanden forvaltes i tråd med forvaltningsmål for arter i naturmangfoldloven [§ 5](#), formålet i forskrift om forvaltning av bever [§ 1](#) og kunnskapsbasert høsting av et høstingsverdig overskudd i naturmangfoldloven [§ 16 tredje og fjerde ledd](#).

- Bestands- og forvaltningsmål: I Malvik kommune skal det være en bærekraftig beverbestand innenfor beverens naturlige utbredelsesområde. Forvaltningen skal være kunnskapsbasert, og bestanden skal produsere et høstbart overskudd. Den isolerte bestanden i øvre del av Homlavassdraget skal økes i egnede leveområder der andre samfunnsinteresser i mindre grad blir berørt.
- Samfunns mål: Beverbestanden skal kunne utnyttes som en nærings- og rekreasjonsmessig viltressurs innenfor bærekraftige rammer. Skader påført av bever på viktige samfunnsinteresser skal holdes nede på et akseptabelt nivå.

Postadresse Postboks 140, 7551 HOMMELVIK	Besøksadresse Torggata 7	Telefon 73 97 20 00	Bank 4218 07 50309
E-post postmottak@malvik.kommune.no	www.malvik.kommune.no	73 97 20 01	Org.nr 971 035 560

Operative mål for beverbestanden

- Mål for antall familiegrupper i Malvik kommune er 11-12 med en gjennomsnittlig bestand på ca. 50 individer
- Jaktuttaket av bever i Malvik skal være mindre enn 15 % av beregnet bestand ut i fra registrerte antall familiegrupper i kommunen. Det tilsier i 2021-2024 uttak av inntil 3 dyr per år ut i fra dagens bestandssituasjon (6 familiegrupper, 21-25 individ).
- Jaktuttaket skal rettes mot et begrenset antall familiegrupper i områder med dokumenterte skader og ulemper. Det reduserer risikoen for et for stort uttak av drektige hunner og uønsket reduksjon i antall familiegrupper. Uttaket skal ikke være mer enn 2 dyr per familiegruppe.
- Rettighetshavere kan søke kommunen om fellingstillatelse innen 1. september.
- Jaktrettshavere/jegere skal rapportere felte dyr til kommunen fortløpende og senest 14 dager etter jaktslutt; antall, kjønn, alder, vekt, sted og dato. Dersom voksen hunn har foster, skal hele eller deler av viltet leveres inn til vitenskapelige formål.
- Skadefelling og riving av beverdemninger skal begrenses til et minimum.
- Før neste målperiode skal bestanden kartlegges på nytt for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget.

Forslag til lokal forskrift om jakt på bever i Malvik kommune

Hjemmel: Fastsatt av Malvik kommunestyre med hjemmel i [lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt \(viltloven\) § 9](#), [lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\) § 16 tredje og fjerde ledd](#) og [forskrift 26. april 2017 nr. 519 om forvaltning av bever § 3 og § 5](#).

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å legge til rette for en bærekraftig forvaltning av bever i tråd med forvaltningsmål for arter, jakt- og fangst av bever som nærings- og rekreasjonskilde samt forebygging av unødige skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

§ 2 Åpning for jakt og fangst av bever

Det åpnes for jakt og fangst av bever i Malvik kommune i tråd med gjeldende forvaltningsmål for kommunen.

§ 3 Jakt- og fangsttid

Jakt- og fangsttid følger den til enhver tid gjeldende jakttid som er fastsatt i [forskrift om jakt og fangsttider](#), vedtatt med hjemmel i [lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt § 9](#).

§ 4 Kvoter og rapportering

Kommunen tildeler en årlig fellingskvote i tråd med kommunale forvaltningsmål. Jaktuttaket rettes mot familiegrupper med dokumenterte skader og ulemper. Rettighetshavere søker kommunen om fellingstillatelse.

Rettighetshaverne er ansvarlige for at fellingsrapport leveres til kommunen innen 14 dager etter avsluttet jakt. Det skal rapporteres på fastsatt skjema med opplysninger om kjønn, alder, vekt, sted og dato. Dersom voksen hunn har foster, skal hele eller deler av viltet innleveres til vitenskapelige formål.

§ 5 Ikraftredelse

Forskriften trer i kraft straks.

Bakgrunn

Med bakgrunn i dokumenterte skader og ulemper som følge av bever, ønske om jakt fra grunneiere/jegere og oppdatert kunnskap om beverbestanden i Malvik kommune, er det utarbeidet forslag til kommunale forvaltningsmål og lokal forskrift om jakt på bever.

Forslagene sendes ut på høring til ulike høringsparter og legges ut på kommunens hjemmeside.

Etter høringsfristen vil rådmannen bearbeide innspillene og legge fram en politisk sak for utvalg for areal og samfunnsplanlegging 2. september før endelig vedtak i kommunestyremøtet 4. oktober 2021.

Vurderinger

Beverbestanden i Malvik kommune – delvis isolert og utsatt for tilfeldige hendelser

Malvik kommune har hatt en liten bestand av bever i flere år. Så langt har vurderingene vært at bestanden har vært for liten til at det kan åpnes for jakt på et høstbart overskudd.

Status i dag er at det finnes en begrenset og delvis isolert beverbestand i øvre del av Homlavassdraget. Faglige råd tilsier at isolerte bestander bør ha en gjennomsnittlig bestandsstørrelse på minst 50 individer for å unngå at tilfeldige hendelser medfører risiko for bestandens overlevelse. Det tilsier 11-12 familiegrupper i øvre del av Homlavassdraget jf. [§ 5](#) naturmangfoldloven. NINA (2019) anslår at det finnes 6 familiegrupper, 21-25 individ. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt jf. [§ 8](#) naturmangfoldloven (nml). Føre-var-prinsippet vurderes ikke som relevant jf. [§ 9](#).

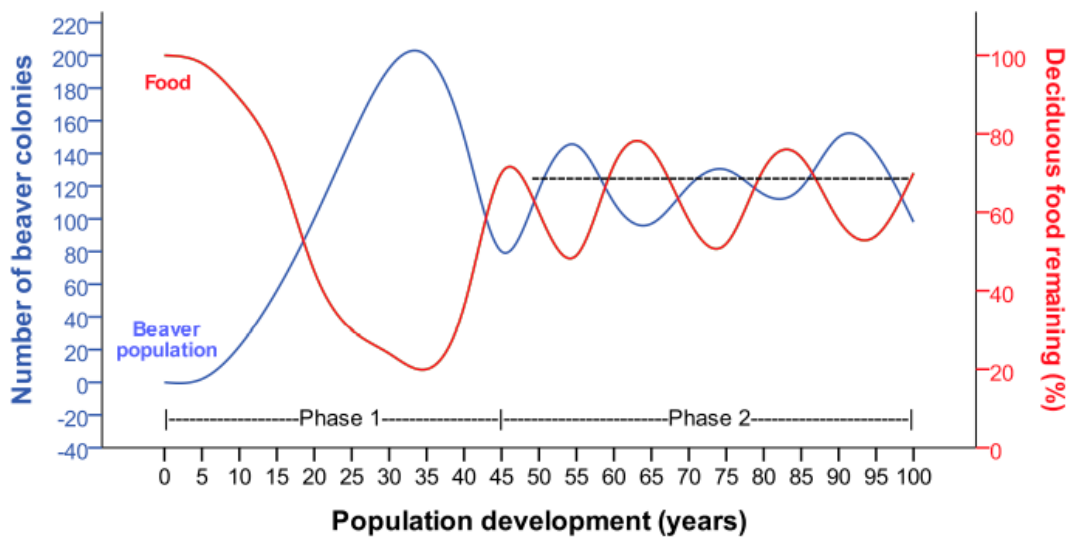
Jaktuttak rettes mot familiegrupper som medfører vesentlige ulemper – bestandsøkning i andre områder

Beverbestanden bør derfor økes og forvaltes slik at familiegrupper i gode beverhabitat med begrenset skade/ulempe skjermes for jakt, samtidig som jaktuttaket rettes mot familiegrupper som medfører vesentlige skader/ulemper. Forskning viser at en slik strategi gir minst risiko for et høyt antall fellinger av drektige hunner, som igjen gir vesentlig reduksjon i antall familiegrupper jf. [§ 10](#) nml.

Beverbestanden er i et tidlige utviklingsstadium

Beverbestanden vurderes å være i tidlig utviklingsstadium siden flere gode leveområder ennå ikke er okkupert av bever jf. kartvedlegg. Det er indentifisert flere områder med egnet habitat i øvre del av Nævra, Koltjønnin, Jøssåsvatet og rundt Foldsjøen. Potensielt er det plass til 18 familiegrupper i øvre del av Homlavassdraget (NINA 2019), jf. kartvedlegg.

Det anbefales å åpne for jakt tidlig i bestandsutviklingsfasen for å unngå bestandstoppen til beverbestanden, som medfører økte skader og ulemper, før bestanden tilpasser seg på et mer bærekraftig nivå tilpasset mattilgangen, jf. figur (fase 1).

Figur. Figuren viser utviklingen til beverbestanden i forhold til matgrunnlaget tidlig i bestandsutviklingen (fase 1,) og når bestanden har stabilisert seg (fase 2). (Parker & Rosell 2012)

Åpning av begrenset jakt rettet mot områder med ulemper/skader framfor skadefelling

Skader og ulemper på infrastruktur, stikkrenner, heving av vannstand, felling av trær ved hus medfører behov for regulering av beverbestanden. I stedet for skadefelling ønsker Malvik kommune å åpne for begrenset jakt med rettet avskyting av bever i definerte områder med dokumenterte skader og ulemper. Beverbestanden er ikke stor nok ennå til at det kan åpnes for kvotefri jakt, eller forvaltning av bever på samme måte som småviltjakta forvaltes i dag. Skadefellinger og riving av beverdemninger skal begrenses til et minimum.

Jakt kun mot utvalgte familiegrupper – unngå stort uttak av drektige hunner

Høsting med rifle om våren har en tendens til å selektere for voksne dyr, særlig drektige hunner. Forskning viser at det første dyret som blir skutt i en beverkoloni er en drektig hunn. En familiegruppe har kun en reproduserende hunn. Dersom det gjøres uttak av ett individ per familiegruppe, er det risiko for at alle familiegruppene mister det voksne hunndyret og årets avkom. 25 prosent uttak (1 av 4 bever i familien) kan dermed føre til en reduksjon på 45 prosent i antall aktive beverterritorier. Det kan gi lokal overbeskatning og bestandsreduksjon. Derfor foreslås kun jakt på familiegrupper ved Snustad-Vennaelva og Tjønnåstjønn-Sneisen i Malvik jf. kartvedlegg. Her foreligger det dokumenterte skader og ulemper i et omfang som tilsier jaktuttak av bever jf. [§ 10](#) og [§ 12](#) i nml.

Det er vanskelig under praktisk jakt å skille mellom kjønn og alder. Likevel kan fokus på jakt etter ungdyr (< 12 kg), og jakt om morgenen bidra til færre felte drektige hunndyr.

Mål om bestandsøkning – jaktuttak mindre enn 15 prosent

Målet for den delvis isolerte bestanden i øvre del av Homlavassdraget er å øke bestanden for å gjøre den mer robust og livskraftig, og dermed også øke det høstbare overskuddet. Den årlige fellingskvoten for Malvik kommune settes derfor til mindre enn 15 prosent av registrert beverbestand, inntil 3 dyr per år, for å unngå bestandsreduksjon. Maksimalt 2 dyr per

familiegruppe per år. Jaktuttaket rettes kun mot familiegrupper ved Tjønnåstjønna-Sneisen (gruppe 1) og Vennaelva/Ner Snustad (gruppe 2-3) (NINA 2019), hvor det er dokumentert skader og ulemper av et visst omfang. De øvrige familiegruppene skjermes for jakt jf. § 12 nml.

Rapportering av fangst og innsamling til vitenskapelige formål for å sikre yngletidsfredning

Det forskes på fødselstidspunkt for bever i Norge gjennom prosjektet «Det norske beverprosjektet». Vekstmodeller viser at sannsynlig fødselstidspunktet for bever er i perioden 1. – 24. mai, altså en dag etter at den ordinære vårjakten avsluttes 30. april. Trolig fødes flest unger rundt 14. mai (Rosell 2017). Enkeltobservasjoner tyder på fødsel rundt siste uke av mai. Men bever vil trolig tilpasse adferd og reproduksjon i forhold til endringer i klima, noe som kan resultere i tidligere fødselsdatoer.

Å skyte dyr som har unger er i strid med dyrevelferdsloven [§ 14, b](#) med særskilt forbud mot å hensette dyr i hjelpeløs tilstand. For å få mer kunnskap om fødselstidspunkt for bever i Norge, oppfordres kommunen og jegere som skyter drektige hunner om å kontakte leder for beverprosjektet Frank Rosell, frank.rosell@usn.no. Formålet er å sikre at jakttiden ikke i strid med dyrevelferdsloven og god jaktetikk. Rådmannen ønsker å bidra til dette.

Rapportering av kjønn og drektighet gir viktige opplysninger og mulighet til kunnskapsutvikling for å sikre yngeltidsfredning og forsvarlig jakttid for bever. Det foreslås derfor at fangstrapporteringen skal omfatte antall, kjønn, alder, sted og dato. Dersom voksen hunn har foster skal hele eller deler av viltet leveres inn til vitenskapelige formål jf. [§ 11](#) nml.

Registrert observasjoner av bever på www.artsobservasjoner.no

Det foreligger ikke kunnskap om beverhytter, jordhuler eller andre spor tegn fra andre deler av kommunen. Tidligere har bever blitt registrert ved Hønstad og i Høiby dalen. Jaktrettshavere, jegere og andre interesserte oppfordres til å registrere observasjoner av bever i databasen www.artsobservasjoner.no for å bedre kunnskapsgrunnlaget.

Åpning for jakt på bever i Malvik kommune forutsetter at beverbestanden produserer et høstbart overskudd jf. [§ 16 tredje ledd](#). Kartleggingen til NINA tilsier at det er forsvarlig å åpne opp for et begrenset jaktuttak rettet mot familiegrupper som medfører ulemper og skader, framfor å gi skadefellingstillatelser. Det anbefales samtidig å åpne for jakt tidlig i bestandsutviklingsfasen for å forebygge ulemper og skader på andre samfunnsinteresser.

Høringsfristen for innlevering av høringsinnspill er fredag 9. juli. Innspill sendes til postmottak@malvik.kommune.no.

Ta kontakt med saksbehandler lars.slettom@malvik.kommune.no ved spørsmål.

Med hilsen

Anne Irene Enge
kommunalsjef

Lars Slettom
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og kan være uten underskrift.

Vedlegg:

Kart over leveområder for bever i Malvik_NINA_2019

Oppsummeringskart_familiegrupper_bever_Malvik_NINA_2019